

Програма за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 г.

Резюме на условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по
Мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия”

Допустими кандидати

Физически лица, еднолични търговци (ЕТ) и юридически лица (ЮЛ), които:

- са **микропредприятия** по смисъла на чл. 3, ал. 3 от Закона за малките и средните предприятия;
- имат седалище или клон със седалище, или постоянен адрес за физическите лица **на територията на селска община**;
- не са регистрирани като земеделски производители по реда на Наредба № 3 от 1999, като земеделски стопани в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и/или като тютюнопроизводители по Закона за тютюна и тютюневите изделия и **не извършват земеделска дейност**;
- са регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за занаятите.
- Едноличните търговци и юридическите лица са допустими за подпомагане само ако са **вписани в Търговския регистър** към Агенцията по вписванията.
- Като физически лица могат да кандидатстват само регистрираните по Закона за занаятите и само за дейността, за която са регистрирани.

Допустими сектори и обхват на дейностите

Финансова помощ се предоставя **ЗА ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕЗЕМЕДЕЛСКИ ДЕЙНОСТИ**, с изключение на инвестиции в следните сектори, подсектори, раздели, групи или дейности:

- производство и преработка на земеделски продукти, посочени в Приложение № 1;
- производство, преработка и търговия на риба, рибни продукти и аквакултури;
- въгледобив;
- стоманодобив;
- производство на синтетични влакна;
- залагания и хазарт;
- финансово посредничество и операции с недвижими имоти;
- сухопътни превози на товари с товарни автомобили за други лица срещу възнаграждение;
- производство на био-енергия с цел продажба в случаите на преработка на земеделски продукти (суровини);
- производство и продажба на енергия от възобновяеми източници, с капацитет на инсталацията над 1 мегават.
- изграждане и/или обновяване на инфраструктура или закупуване на оборудване за голф, скално катерене и лов;

- за инвестиции, свързани с използване на дървесината като суровина, ограничена до работни операции, извършвани преди индустриалната преработка и преди производството на мебели

Допустими проекти

Допустими са проекти, които допринасят за:

- насърчаване на растежа и създаване на нови работни места в микропредприятията за **неземеделски дейности в селските райони**;
- насърчаване на предприемачеството в селските райони;
- насърчаване развитието на интегриран туризъм в селските райони.

Примерни допустими проекти:

- за развитие на интегриран селски туризъм – напр. къща за гости, хотел и т.н.
- за производство и продажба на енергия от възобновяеми енергийни източници
- за услуги, свързани с информационни технологии – напр. интернет и/или компютърен клуб, интернет доставчик и т.н.
- за създаване или технологична модернизация на преработващо предприятие – напр. печатница; сладкарски цех; метални изделия, производство и продажба на дограма и т.н.
- в сферата на услугите – автомобилен сервиз, фризьорски салон, таксиметрови услуги и други.
- **всякакви други дейности, извършвани в селски райони, извън изрично забранените в предходния раздел инвестиции.**

Финансова помощ

- Финансовата помощ е в размер на **70 на сто** от одобрените разходи.
- **Максималният размер на финансовата помощ** за един ползвател е левовата равностойност на 200 000 евро за период от 3 последователни данъчни години – годината на плащане и 2 предходни години.
- **Максималният размер на финансовата помощ** за един ползвател за проекти в сектор „сухопътен транспорт” е левовата равностойност на 100 000 евро за период от 3 последователни данъчни години – годината на плащане и 2 предходни години.
- Ако **предприятията партньори или свързани предприятия** по смисъла на Закона за малки и средни предприятия са одобрени и/или подпомагани по реда на тази наредба, тяхната финансова помощ **като общ размер** не трябва да надхвърля максималния размер по предходните точки.
- Минималният размер на **допустимите разходи** по проекта е левовата равностойност на 5 000 евро.
- Максималният размер на **допустимите разходи** по проекта е левовата равностойност на 400 000 евро.
- За проекти за производство на **енергия от възобновяеми източници** максималният размер на допустимите разходи е левовата равностойност на 1 000 000 евро.

Плащанията по проект могат да бъдат авансови, междинни и окончателни.

- Авансовото плащане и/или междинното плащане се извършват, ако са включени в договора за отпускане на финансова помощ.
- Авансовото плащане се заявява не по-късно от 3 месеца от датата на сключване на договора и се допуска при условие че надвишава левовата равностойност на 2000 евро, но е в размер **до 20 на сто** от стойността на одобрената финансова помощ.

- В случаите на авансово плащане се изисква **банкова гаранция** в полза на Разплащателната агенция в размер 110 на сто от стойността му. Срокът на валидност на банковата гаранция трябва да покрива срока на договора за отпускане на финансова помощ, удължен с 6 месеца.
- Банковата гаранция се освобождава, когато РА установи, че сумата на одобрените за плащане разходи, съответстваща на финансовата помощ, свързана с инвестицията, надхвърля сумата на аванса.
- Междинно плащане е допустимо **еднократно** за периода на изпълнение на проекта и за одобрена обособена част от инвестицията. Заявява се не по-късно от 6 месеца преди крайния срок за изпълнението на проекта и размерът му трябва да надвишава левовата равностойност на 2000 евро.

Допустими разходи

- изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради, и/или помещения и друга недвижима собственост;
- закупуване на транспортни средства за неземеделски дейности, пряко свързани с дейността;
- закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника до пазарната им стойност;
- закупуване на коне за неземеделска дейност;
- общи разходи (*до 12% от стойността на допустимите разходи*):
 - а) свързани с консултации, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери (напр. разработване на бизнес-план, включващ предпроектни изследвания и маркетингови стратегии, окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта). *До 5% от стойността на допустимите разходи.*
 - б) разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта.

Недопустими разходи

- закупуване на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;
- **закупуване на земя и сгради;**
- данък добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС;
- лизинг;
- оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми;
- банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви, застраховки;
- принос в натура;
- плащания в брой;
- Не се предоставя финансова помощ за инвестиции, които представляват обикновена подмяна;

Изисквания към проектите

- Подпомагат се дейности по проекти, които се осъществяват **в община на територията на селските райони в Република България.**

- Не се предоставя финансова помощ за проекти, оказващи отрицателно въздействие върху околната среда.
- Не се предоставя финансова помощ за проекти, включващи инвестиции в местата по националната екологична мрежа Натура 2000, когато тези инвестиции не отговарят на изискванията на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконовни нормативни актове за неговото прилагане, както и предвидените ограничения в заповедите за определянето на тези места и плановете за управлението им.
- Проектите трябва да се изпълняват на имот - собственост на кандидата, или в случай на проекти, изпълнявани на имот, който не е собствен, кандидатът представя:
 1. документ за ползване върху имота за срок не по-малък от 6 години от датата на подаване на заявлението за подпомагане в случай на кандидатстване за разходи за закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производството и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква разрешение за строеж в съответствие със Закона за устройство на територията (ЗУТ);
 2. документ за учредено право на строеж върху имота за срок не по-малък от 6 години от датата на подаване на заявлението за подпомагане в случай на кандидатстване за строително-монтажни работи, за които се изисква разрешение за строеж в съответствие със ЗУТ.
- Когато в проекта се предвиждат строително-монтажни работи, кандидатът представя работен проект и/или архитектурно заснемане и/или разрешение за строеж, в съответствие със ЗУТ.
- Не се предоставя финансова помощ за проекти за изграждане и модернизиране на туристически обекти **с повече от 20 помещения за настаняване**. *„Едно помещение за настаняване” е помещение с до две стаи за настаняване с общ вход и общ санитарен възел.*
- Не се предоставя финансова помощ за проекти за туристически обекти по смисъла на Закона за туризма на територията на населени места и курортни селища с развит масов туризъм.
- Одобреният проект се изпълнява в срок до 24 месеца, считано от датата на подписване на договора за отпускане на финансова помощ.
- Всички дейности и инвестиции по проекта, за които се изисква лицензиране и/или разрешение за извършване на дейността/инвестицията, съгласно българското законодателство, се подпомагат само в случай, че ползвателят е представил съответните лицензи и/или разрешения.
- Проекти за инвестиции в сектор „сухопътен транспорт” не могат да бъдат комбинирани с други допустими дейности по реда на тази наредба.

Други условия:

- За разходи, чиято стойност възлиза на повече от левовата равностойност на 15 000 евро (или са част от доставки/услуги на обща стойност по-голяма от левовата равностойност на 15 000 евро, предложени от един доставчик/изпълнител), се изисква представяне на **процедура за избор на изпълнител/доставчик и най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал**, с цел определяне на разумността и основателността на предложените разходи.

- За разходите, извършени преди подаване на заявлението за кандидатстване, кандидатът има най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал.
- За разходи, чиято стойност възлиза на по-малко от левовата равностойност на 15 000 евро (или са част от доставки/услуги на обща стойност по-малка от левовата равностойност на 15 000 евро), се изисква представяне на най-малко една оферта в оригинал;
- Оферентите - местни лица следва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, а оферентите - чуждестранни лица следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство.
- Документите за кандидатстване се подават лично от кандидата или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно;
- Ползвателят на помощта е длъжен да води всички финансови операции, свързани с подпомаганите дейности, отделно в счетоводната си система или като използва счетоводни сметки с подходящи номера.
- Ползвателят на помощта е длъжен да съхранява всички документи, свързани с подпомаганите дейности, за срок 5 години след сключване на договора за отпускане на финансова помощ.
- За срок от 5 години след сключване на договора за отпускане на финансова помощ ползвателят е длъжен:
 - да използва придобитите въз основа на одобрения проект активи по предназначение;
 - да не продава, дарява, преотстъпва ползването на активите, предмет на подпомагане, под каквато и да е форма, с изключение на случаите, когато това се изисква по закон;
 - да не променя местоположението на подпомогнатите активи, които са трайно прикрепени към земята, сградите или помещенията;
 - да не променя местоположението на подпомогнатите движими активи извън територията на общината, в която се извършва инвестицията.
 - да не преустановява подпомогнатата дейност поради други причини, освен изменящите се сезонни условия за производство.
- Ползвателят на помощта е длъжен да сключи и поддържа валидна **застраховка** на имуществото, предмет на подпомагане, срещу рискове, посочени в договора за отпускане на финансова помощ, за срока от подаване на заявка за плащане до изтичане на 5 годишния срок от сключване на договора за безвъзмездна помощ, като е длъжен ежегодно да подновява застрахователните полици.
- Ползвателите на помощ и техните контрагенти подлежат на **контрол** за изпълнение условията по договора за отпускане на финансова помощ, както и на документите, свързани с подпомаганата дейност, от представители на РА, МЗХ, Сметната палата, ЕК, Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите.

Приложение

Списък на общините, намиращи се в селските райони на Република България

Област Благоевград – **Общини:** Банско, Белица, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда

Област Бургас – **Общини:** Айтос, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево

Област Варна – **Общини:** Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни Чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово

Област Велико Търново – **Общини:** Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Сухиндол

Област Видин – **Общини:** Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене

Област Враца – **Общини:** Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин

Област Габрово – **Общини:** Дряново, Севлиево, Трявна

Област Добрич – **Общини:** Балчик, Генерал Тошево, Добрич - селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла

Област Кърджали – **Общини:** Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Черноочене

Област Кюстендил – **Общини:** Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно

Област Ловеч – **Общини:** Априлци, Летница, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица

Област Монтана – **Общини:** Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци, Якимово

Област Пазарджик – **Общини:** Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичево, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча

Област Перник – **Общини:** Брезник, Земен, Ковачевци, Радомир, Трън

Област Плевен – **Общини:** Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Кнежа, Левски, Никопол, Пордим, Червен бряг

Област Пловдив – **Общини:** Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Лъки, Марица, Перущица, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Сопот, Стамболийски, Съединение, Хисаря

Област Разград – **Общини:** Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил, Цар Калоян

Русе Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле, Ценово

Област Силистра – **Общини:** Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Тутракан

Област Сливен – **Общини:** Котел, Нова Загора, Твърдица

Област Смолян – **Общини:** Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе

Област София-област – **Общини:** Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Долна баня, Драгоман, Елин Пелин, Етрополе, Златица, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Костинброд, Мирково, Пирдоп, Правец, Самоков, Своге, Сливница, Чавдар, Челопеч

Област Стара Загора – **Общини:** Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Чирпан

Област Търговище – **Общини:** Антоново, Омуртаг, Опака, Попово

Област Хасково – **Общини:** Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли

Област Шумен – **Общини:** Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино

Област Ямбол – **Общини:** Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа